

בית יוצר
לבניין הרוח
חיל החינוך והטעם

זיכרון, הנצחה ומורשת ה-7 באוקטובר

רקע ומסרי הסברה

בבוקר שמחת תורה, יום שבת, כ"ב בתשרי ה'תשפ"ד, 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע על מדינת ישראל, ובמסגרתה חדר ליישובים ולערים במערב הנגב תוך כדי ירי רקטי לאזורים רבים בארץ. במתקפה זו פלש האויב למדינת ישראל, חדר לבסיסי צה"ל, אחז ביישובים, השתלט על צירים מרכזיים, ערך מסעות רצח במרכזים עירוניים, החריב שכונות, על יושביהן, ביישובים ובקיבוצים, וטבח במשתתפי מסיבות שהתקיימו באזור, ובהן מסיבת פסטיבל "נובה" שהתקיימה בחניון רעים.

המחבלים רצחו אזרחים וחיילים ללא הבחנה, פצעו רבים אחרים, והשתמשו גם באלימות מינית באופן שיטתי. בהתקפה נרצחו באכזריות כ-1200 נפש, ו-251 אזרחים ישראלים וזרים נחטפו לשטח הרצועה.

צה"ל כשל במניעת ההתקפה ובהגנה על תושבי הנגב המערבי ועל האזרחים ששהו באזור, אשר המתינו שעות ארוכות להגעת סיוע. רק לאחר שעות ארוכות של לחימה נבלמה ההתקפה, טוהרו היישובים והבסיסים ופנו כלל האזרחים מהאזור. ב-26 בינואר 2026, למעלה משנתיים לאחר המתקפה, הושלמה השבתם של כלל החטופים, החיים והחללים, למדינת ישראל. רבים מן החטופים החללים נרצחו בידי ארגוני הטרור בהיותם בשבי והושבו לקבר ישראל.

במהלך מתקפת הטרור, ולמרות התנאים הקשים, פעלו אזרחים, כיתות הכוננות, כוחות המשטרה, השב"כ וצה"ל בגבורה ובמסירות נפש והצילו חיים רבים. כוחות הרפואה וההצלה סיכנו את חייהם במתן סיוע לנפגעים ובפעולות הצלה. בתוך שעות בודדות התייצבו גם מאות אלפי משרתי מילואים, חלקם עוד בטרם נקראו, מתוך נכונות לקום ולהגן על המדינה. למרות הכישלון במניעת ההתקפה, וחרף היקף הפגיעות הרחב ביחידות הצבאיות, צה"ל והכוחות הנלווים הדפו את המחבלים, ובפועל – בתום יום הקרבות הראשון הושגה שליטה צבאית במרחב. בימים הסמוכים לאחר מכן נערכו קרבות מקומיים מול כיסי התנגדות, וכבר באותו שבוע חוסלו או נשבו כלל המחבלים שבשטח מדינת ישראל.

בימים ובשבועות שלאחר ההתקפה התגייסה החברה האזרחית כולה לסייע בכל דרך לתושבי היישובים ולקהילות שנפגעו.

מתקפת 7 באוקטובר היא מהאירועים הקשים בתולדותיה של מדינת ישראל ואחת מפעולות הטרור הגדולות ביותר שקרו בעידן המודרני ביחס לגודל האוכלוסייה במדינה.

נשיאה באחריות לכישלון

צה"ל נושא באחריות להגנת מדינת ישראל ולביטחון אזרחיה ותושביה בכל גזרה ומפני כל איום. זוהי אחריות כבדת־משקל, וב־7 באוקטובר כשלנו במימושה. אזרחי המדינה בנגב המערבי נותרו ללא הגנה וחשופים להתקפת האויב האכזרית. ניישיר מבט אל הכישלון, נכיר באחריותנו ונעמוד במחויבותנו להגן על מדינת ישראל ואזרחיה בכל מקום ומול כל איום.

תחקור, למידה ותיקון

הנשיאה באחריות לכישלון מחייבת את צה"ל ומפקדיו ללמוד ממנו, להטמיע את לקחיו ולתקן את הדרוש בכלל המערכים והדרגים. הלמידה אינה מסתכמת בהפקת לקחים, אלא נבחנת בשינוי שנוצר בעקבותיהם. צה"ל יפעל ליישום לקחי תחקירי 7 באוקטובר ולשינוי המערכתי הנדרש כדי להיות נכון לאתגרים שלפנינו, להבטיח את ביטחון מדינת ישראל ואזרחיה ולזכות באמונם.

זיכרון והנצחה

נזכור את האזרחים שנרצחו ב־7 באוקטובר ונתייחד עם זכרם ומורשתם של הנופלים מכוחות הביטחון, ההצלה, הרפואה וצה"ל, אשר חירפו נפשם בקרבות למען הגנת המדינה ואזרחיה. ננצור את זכרם ונשאב השראה מדמותם. צה"ל מחויב לזכור ולהנציח את חללי צה"ל בסדיר ובמילואים שקראו "הנני" ונפלו בעת מילוי תפקידם. מפקדי צה"ל וחייליו יוסיפו לפעול למען הפצועים בגוף ובנפש ולהוקירם. צה"ל וחייליו מחויבים לספר את קורותיהם של החטופים ומשפחותיהם, את סיפורם של פדויי השבי, ולהנציח את זכרם של החטופים החללים שהושבו לקבר ישראל.

גבורה

לצד הנשיאה באחריות לכישלון ויישום לקחיו, נדגיש את מורשת הגבורה של האזרחים, אנשי כוחות הביטחון וההצלה, החיילים, המפקדים והיחידות שפעלו ביום ההוא בנחישות, ביוזמה, בדוגמה אישית ובמסירות נפש למען הגנת המדינה ואזרחיה. נוקיר את מאות אלפי החיילים והמפקדים בסדיר ובמילואים שלחמו ומוסיפים להילחם על הבית, ופועלים מתוך תחושת שליחות, ציונות ואמונה בצדקת הדרך למימוש ייעודו של צה"ל ולהבטחת קיומנו הלאומי

נספר את מורשת קרבות הבלימה בנגב המערבי ואת מעשי הגבורה של חיילי צה"ל ומפקדיו – אלה שהיו במשמרתם ואלה שפעלו ביוזמה אישית במהלך חופשתם, אנשי מילואים שיצאו להגנת הנגב המערבי, לצד אזרחים ואנשי כוחות ביטחון אחרים – אשר לחמו בעוז רוח, באומץ לב, בתושייה ובמסירות נפש. רבים מהם נפלו במאמץ להגנת העם והמדינה.

תקווה

צה"ל פועל ולוחם כדי לאפשר למדינת ישראל ולאזרחיה לחיות חיי חירות, שגשוג וצמיחה ולהגשים את חזון הדורות. נשאב רוח והשראה מדורות הלוחמים למען חירות העם בארצו – ידענו תקופות קשות כעם ולמדנו מהן מחוזקים. צה"ל מחויב לעמידה במשימה, ללמידה, לתיקון וליישום לקחי 7 באוקטובר. אנו פועלים מתוך הכרה בכוחנו להשתנות ולעמוד במחויבותנו להגנת המדינה ואזרחיה. נגייס תעצומות נפש למשימות שעוד נכוננו לנו כחברה וכעם, נפעל בעוצמה מול האויב והאיומים ונושיט יד במאמצי שיקום חבלי הארץ שנפגעו. נוסיף לפעול לחיזוק האמון והקשר עם הקהילה וההתיישבות כחלק ממשימתנו ומחובתנו. נחזק את הנגב המערבי ונסייע בצמיחתו ובשגשוגו. נבטיח את ביטחון המדינה ואזרחיה ונקיים את חובתנו להגן על הארץ ולחיות כעם חופשי בארצנו.